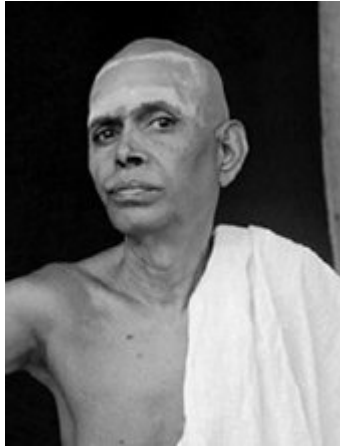


Rob Sacks interviewt David Godman



David Godman is bekend geworden door “Be As You Are”, zijn bekende anthologie over de Leer van Sri Ramana Maharshi. Het boek wordt alom geraadpleegd als men iets over zijn Leer wil weten. Niet veel mensen weten dat David negen andere informatieve boeken geschreven heeft die ieder op zich even opmerkelijk zijn. Enkele boeken zijn in het Nederlands verschenen. Zijn website die buitengewoon veel informatie bevat over Sri Ramana Maharshi en andere bekende Advaita leraren, is nu ook in het Nederlands te raadplegen: "<http://davidgodman.org>". Twee boeken die onlangs zijn uitgekomen vormden de aanleiding tot dit interview.

RS: U heeft zojuist twee nieuwe boeken uitgebracht. Kunt u me daar iets meer over vertellen?

David: Eind jaren 80 begon ik persoonlijke ervaringen te verzamelen van mensen die Ramana nog gekend hebben. Het was mijn bedoeling een anthologie te maken van alle bekende verhalen die nog niet gepubliceerd waren. Om oorspronkelijk materiaal te vinden, ging ik op zoek naar boeken die wel in Indiase talen verschenen waren maar nog niet in het Engels. Ook vond ik bruikbaar materiaal in het Engels dat nog niet eerder gepubliceerd was.

Tijdens mijn nasporingen kwam ik terecht bij Annamalai Swami, een discipel van Ramana die hem vele jaren van nabij heeft meegemaakt. Hij bleek een lang en boeiend verhaal te hebben. Uiteindelijk heb ik een heel boek alleen over hem geschreven. Vervolgens ging ik naar Lucknow om Sri Poonja (Papaji) te interviewen. Zijn story was zo fascinerend dat ik vier jaar in Lucknow gebleven ben en tenslotte een biografie van maar liefst 1.200 pagina's schreef. Het originele project over Annamalai Swami kwam in een lade terecht en ik ben er ongeveer een jaar geleden weer aan gaan werken.

Wel heb ik mijn oorspronkelijke plan veranderd. Ik gebruik nu ook materiaal dat al eerder gepubliceerd is maar omdat die boeken voor het grootste deel niet buiten India te koop waren, denk ik dat het meeste materiaal voor de lezers, zelfs voor de devotees van Ramana, nieuw zijn.

RS: Hoe kwam u ertoe Sri Ramana Maharshi juiste op deze manier te benaderen?

DG: Ramana betekent voor een ieder weer iets anders. Er is geen standaard Ramana die door iedereen herkend wordt. Ieder bekijkt hem met andere ogen, en Ramana, in zijn onpersoonlijke en mindloze staat absorbeert en reflecteert ieders devotie en mentale energie. En dus ervaren verschillende mensen hem op een verschillende manier.

Als ik zelf over Ramana wil schrijven, moet ik pas met mijn eigen redactionele commentaar komen na weergave van al die verschillende ervaringen en indrukken. Dus, dacht

Rob Sacks interviewt David Godman

ik, 'Laat een ieder voor zichzelf spreken. Laat de mensen vertellen wie hun unieke Sri Ramana Maharshi is'.

Uit de boeken van Agatha Christie kennen we Hercule Poirot, een door haar bedachte detective. In een verhaal raakt hij, zodra hij het spoor bijster is, met ieder van de betrokkenen in gesprek en luistert alleen maar naar wat zij te zeggen hebben. Poirot's theorie was als volgt: "Als je mensen maar lang genoeg over zichzelf laat praten, geven zij zich vroeg of laat bloot".

Dit was ook mijn aanpak. Ik wilde niemand's verhaal bewerken of bekorten. Integendeel, ik wilde het zo gedetailleerd mogelijk maken. Dus liet ik ze aan het woord om te horen wat ze kwijt wilden. Als je iemand dertig pagina's de ruimte geeft om te praten of te schrijven over hun relatie met Ramana, zullen ze met heel intieme dingen over zich zelf aankomen. Dat was ook mijn bedoeling. Het creëren van een intieme portrettengallerij van Ramana, waarbij ieder portret liefdevol geschetst is door iemand met een heel eigen, unieke kijk op deze grote persoonlijkheid.

RS: Kunt u een favoriete passage uit één van die boeken beschrijven?

DG: In de jaren 80 toen de eerste versies van deze hoofdstukken klaar waren, liet ik ze in mijn vriendenkring in Tiruvannamalai circuleren. Ik vroeg aan ieder om ze een cijfer te geven al naar gelang de kwaliteit van zo'n verslag. Sommige hoofdstukken die van de één een tien kregen, bleken bij een ander een grote onvoldoende te scoren. Dit bevestigt wel wat ik zojuist gezegd heb: een ieder heeft een ander concept van Ramana en, omdat mensen een uniek beeld hebben, reageren ze anders op verhalen die ze over hem horen. Mijn favoriete hoofdstukken scoorden bij mijn vrienden beduidend lager.

Het is momenteel trendy dat mensen opscheppen over hun spirituele ervaringen. Mensen springen soms een gat in de lucht en schreeuwen van de daken, "Ik ben verlicht! Ik ben verlicht!" Ik voel me meer aangesproken door de oprechte eerlijkheid van iemand als Sivaprakasam Pillai die na vijftig jaar bij Ramana te zijn geweest, nog steeds klaagde over zijn fouten en gebrek aan spirituele vooruitgang. Let wel, het gaat hier om iemand die als eerste Ramana zo ver kreeg dat hij in 1901 zijn Leer over Zelfonderzoek opschreef. Ik bewonder zijn eerlijkheid, zijn eenvoud en integriteit door zijn bekentenis dat hij nog steeds zijn mind niet bedwongen heeft. Ik kan ook genieten van de Leer van Ramana zoals opgetekend door Sadhu Natanananda waar mijn vrienden ook niet veel in zagen. De volgende passage vond ik bijzonder de moeite waard:

Er was een vrouw die zodra ze Ramana zag, hem met veel devotie op traditionele wijze eer bewees. Ze liet zich voor hem op de grond vallen en raakte zijn voeten aan waarna ze de handen die Zijn voeten hadden aangeraakt, op haar ogen legde. Toen Bhagavan zag dat ze dit dagelijks deed, zei hij op een dag. "De Satgoeroe is het hoogste Zelf dat zich als de Werkelijkheid in je hart bevindt. De staat waarin gedachten ontbreken, stralend als het innerlijke verlichte 'Ik' vormt zijn gracieuze voeten. Alleen totale acceptatie van deze staat [onze eigen innerlijke heilige voeten] kan je werkelijk bevrijden. Als je het oog dat jouw wereld waarneemt[chidabhasa] en dat beperkt wordt door jouw besef van individualiteit[jiva bodha] op deze heilige voeten laat rusten als het werkelijke bewustzijn, ontstaat de vereniging van hoofd en voeten en weet je de werkelijke betekenis van het woord "Zijn". Tracht deze innerlijke heilige voeten onophoudelijk en op natuurlijke wijze te visualiseren en houd je daar aan vast want dit is je werkelijke natuur. Dit is de enige juiste wijze om tot bevrijding te komen en tot de Allerhoogste Waarheid.

Ik respecteer een ieder die toewijding heeft voor de vorm van Ramana maar tegelijkertijd ben ik me ervan bewust dat zijn respons op deze vrouw zuivere Advaita was.

Rob Sacks interviewt David Godman

RS: Als we eens teruggaan naar vroeger. Kunt u me iets vertellen over uw eigen achtergrond bijzonderheden over uw familie en hoe u bij Sri Ramana Maharshi bent terecht gekomen.

DG: Ik ben geboren in 1953 in Stoke-on-Trent, een Engelse stad van 300.000 inwoners die ongeveer halverwege Birmingham en Manchester ligt. Mijn vader was hoofdonderwijzer en moeder was fysiotherapeut, gespecialiseerd in kinderen met een lichamelijke handicap. Beiden zijn overleden. Ik heb twee zusters waarvan er één een jaar ouder is. Ze was vroeger professioneel bergbeklimmer en momenteel geeft ze instructie aan mensen die willen weten hoe ze in de bergen en in de jungle kunnen overleven. Als reisleidster begeleidt ze hen soms bij reizen naar exotische en moeilijk toegankelijke bestemmingen. Mijn jongste zuster is nu 43. Ze is docente op een middelbare school in Engeland.

Na het einde van mijn schooltijd, werd ik in 1972 ingeloot op de Universiteit van Oxford. Ik heb daar weinig gestudeerd maar me destomeer geamuseerd. Het moet in mijn tweede jaar geweest zijn dat ik geïnteresseerd begon te raken in Oosterse spirituele tradities. Ik leek wel een onlesbare dorst te hebben naar die kennis en dat leverde me fikse rekeningen op van de boekhandel maar geen bevrediging. Tot ik op een dag thuis kwam met het boek van Arthur Osborne, "The Teachings of Ramana Maharshi in his Own Words" Bij mijn eerste confrontatie met de woorden van Ramana raakte ik door stilte overmand. Mijn mind hield op met vragen stellen en vergat zijn zoektocht naar spirituele kennis. Hij had ergens begrepen dat dit was waar ik naar op zoek was.

Ik moet dit even verduidelijken. Het was niet zo dat ik een nieuw geloofssysteem ontdekt had. Het was meer een ervaring die me ergens bracht waar stilte was. In die stilte wist ik direct en intuïtief de betekenis van Ramana's woorden en waar zij naar verwezen. Omdat deze plek zelf het antwoord vormde op al mijn bestaande vragen en ook op alle vragen die daarna in me opkwamen, verdween het idee dat die antwoorden nog ergens anders te vinden waren. Ik denk dat ik het boek op een middag gelezen heb maar tegen de tijd dat ik het uit had, had het mijn gehele kijk op mezelf en op de wereld veranderd.

Deze ervaring maakte dat ik begreep dat de academische benadering te kort schoot om ware kennis te vergaren. Ik zag hoe het gehele wetenschappelijk onderzoek in feite gebaseerd was op een soort reductionisme. Hierbij wordt iets groots tot op zekere hoogte geanalyseerd om daarna te concluderen hoe het geheel in feite werkt. Het is een verantwoorde manier om mechanische objecten te begrijpen zoals de motor in de auto maar ik begreep – en wist uit eigen ervaring - dat het een zinloze benadering was als men zichzelf en de wereld om zich heen, wilde begrijpen. Toen ik me weer in mijn academische studie verdiepte, was er zo'n grote weerstand tegen zowel de inhoud als tegen de stellingen waar dat allemaal op gebaseerd was, dat mijn studieboeken mij niet langer boeiden, en nog minder had ik animo ze door te nemen om me voor te bereiden op mijn tentamens. Het was geen intellectueel oordeel over de vraag of ze belangrijk waren; het was meer een wee gevoel dat me ervan weerhield meer dan een paar regels te lezen. Tijdens mijn laatste jaar in Oxford gooide ik de handdoek in de ring en vertrok met mijn Ramana boeken naar Ierland en deed zes maanden niet anders dan zijn Leer bestuderen en Zelfonderzoek toe te passen.

Ik had net een bedragje van mijn oma geërfd en hoefde dat jaar niet meer te werken. Ik huurde een huisje op het platteland waar ik mijn eigen groenten kon verbouwen en gebruikte mijn tijd voornamelijk om te mediteren. Het was nu 1975. Aan het einde van het jaar wilde de eigenaresse haar huis terug hebben en vertrok ik naar Israël. Ik wilde ergens naar toe waar het 's winters warm en zonnig was en wilde in het voorjaar terugkeren naar Ierland. Ik werkte op een kibbutz aan de Dode Zee en toen ik daar was, besloot ik vóór mijn geplande terugkeer naar Ierland een korte trip te maken naar India en de Sri Ramana Ashram. Ik informeerde naar de kosten en ontdekte dat ik het niet betalen kon tenzij ik £ 200 op de kop kon tikken. Ik nam aan dat als Ramana wilde dat ik naar India ging, hij me het geld daarvoor wel zou sturen.

Rob Sacks interviewt David Godman

Binnen een week ontving ik bericht van de notaris van Oma dat er nog wat effecten op haar naam gevonden waren en dat mijn aandeel daarin neer zou komen op £ 200. Ik ging naar India met de gedachte daar zes weken te blijven maar ben er sindsdien min of meer gebleven.

RS: Ik heb me altijd over uw naam verbaasd. Is Godman uw oorspronkelijke naam of heeft u die naam gekozen?

DG: Het is de naam waarmee ik geboren ben. Ik heb nooit behoefte gehad aan een andere naam en ook heeft niemand ooit geprobeerd me een andere naam te geven.

RS: U zegt dat u voor u naar India kwam, zes maanden bezig bent geweest met Zelfonderzoek dat gebaseerd was op uw studie van de boeken van Ramana. Kon u deze methode begrijpen door er over te lezen? Ik vraag dat omdat veel mensen er moeite mee lijken te hebben. Was het nodig uw begrip te herzien later, toen u naar de Sri Ramana Ashram kwam?

DG: Ik vond het moeilijk Zelfonderzoek te doen na alleen maar boeken gelezen te hebben. De simpele reden is omdat ik niet veel materiaal beschikbaar had. Ik beschikte in die tijd alleen maar over Arthur Osborne's drie boeken over Ramana. Hoewel die op zich de meeste aspecten van de Leer goed weergaven, denk ik niet dat Osborne zelf een goed begrip had van Zelfonderzoek. Hij leek te denken dat concentratie op het spirituele hart aan de rechterzijde van de borstkas bij Zelfonderzoek een essentieel deel van het proces uitmaakte. Later toen ik Bhagavan's antwoorden in boeken als "Talks with Sri Ramana Maharshi" en "Day by Day with Bhagavan" bestudeerde, realiseerde ik me dat hij juist tégen deze werkwijze was. Maar alles bij elkaar kreeg ik door deze boeken toch een goed basisbegrip. Ik had een groot verlangen Zelfonderzoek te doen en had veel vertrouwen in Ramana. Ik denk dat ik hierdoor zijn zegen ontving en daardoor op het juiste pad bleef. Als de mentale houding klopt, en consequent wordt volgehouden, maakt het niet zo veel uit wat je doet als je mediteert. Zuiverheid van doel en verlangen zal je dan op de juiste plek brengen.

RS: Als iemand geïnteresseerd is in Zelfonderzoek, wat zou hij dan moeten lezen?

DG: Ik zou zo gauw niet weten wat ik mensen aan kan raden als ze met Zelfonderzoek beginnen. "Be As You Are" vormt zeker een goed begin omdat het bedoeld is voor Westerlingen die nog geen eerdere kennis hebben van de Leer van Sri Ramana. Dan is er het boek van Sadhu Om: "The Path of Sri Ramana Part One". Het is hier en daar wat dogmatisch maar de essentie is duidelijk. Zelfonderzoek is zoiets als zwemmen of fietsen. Dat kan je niet uit een boekje leren. Je kunt het leren door het te doen, steeds opnieuw tot het vanzelf gaat.

RS: Kunt u in het kort beschrijven hoe uw leven in Tiruvannamalai er uitzag? Wat voor werk deed u in de Sri Ramana Ashram?

DG: De eerste anderhalf jaar in Tiruvannamalai was ik alleen maar bezig met meditatie en Zelfonderzoek. Af en toe liep ik om de Berg Arunachala. In 1977 begon ik als vrijwilliger te werken in de Sri Ramana Ashram. Tot 1985 was ik bezig met hun bibliotheek. Ik voerde een tijdje de redactie van "The Mountain Path", hun kwartaalblad. Vanaf 1985 deed ik onderzoek voor mijn verschillende boekprojecten. Eind jaren 80 en begin jaren 90 besteedde ik ook veel tijd aan de tuin van Lakshmana Swami en Saradamma. Zij hadden in 1988 een stuk land in Tiruvannamalai gekocht en ik had me tot taak gesteld daar wat moois van te maken. In 1993 ging ik naar Lucknow, bleef vier jaar bij Papaji en schreef 'Nothing Ever Happened'. Sinds mijn terugkeer naar Tiruvannamalai in 1997 houd ik me bezig met schrijven en doe

Rob Sacks interviewt David Godman

onderzoek voor nieuwe boeken over Ramana.

RS: Hoe voorzag u al die jaren in India in uw levensonderhoud?

DG: Dat deed ik niet. Het was de Voorzienigheid die me bijstond. Ik heb ondervonden dat als je al je tijd aanbiedt aan God en aan Zijn werk, dat hij dan voor je zorgt. In 1976 kwam ik hier met \$ 500. Ik heb 20 jaar geen geld verdient maar had toch altijd voldoende om van te leven. Tot mijn vertrek uit Lucknow gaf ik de royalty's van al mijn boeken aan de instellingen die mij ondersteund hadden toen ik die boeken schreef.

Toen ik voor het eerst in Tiruvannamalai kwam, raakte ik op die plek verliefd en wilde er zo lang mogelijk blijven. Ik wist dat mijn geld beperkt was maar ik wilde er wèl zo lang mogelijk mee doen. Er zat ergens een rekenmachientje in mijn hoofd die als volgt te werk ging: Ik heb nu zo veel geld, ik heb iedere dag zo veel nodig en dus kan ik nog zoveel dagen hier blijven. Met deze cijfers, met deze berekeningen was ik altijd bezig. Op een dag toen ik om de Berg wandelde, viel het plotseling van me af. Het was geen mentaal besluit. Ik onderbrak mijn wandeling en keerde me tot de Berg. Ik wist op dat moment dat de onbekende Kracht die me hier gebracht had, me hier ook zou laten blijven tot het zijn doel bereikt had. Ook wist ik dat wanneer het tijd zou zijn om te vertrekken, het niet zou uitmaken of ik miljonair was of niet, ik zou moeten vertrekken. Vanaf dat moment hield ik op me zorgen te maken over geld. Voorheen was ik altijd met geld bezig omdat ik niet anders deed dan het uitgeven. Toen ik me niet langer zorgen maakte, verschenen er totaal onbekende mensen die me geld aanboden. Wanneer ik het nodig heb, verschijnt het geld gewoon uit het niets.

RS: Kunt u mij daar een voorbeeld van geven?

DG: Toen ik eind jaren 80 als vrijwilliger in de tuin van Lakshmana Swami werkte, stond er ongeveer \$ 20 op mijn bankrekening. Iemand in Canada met wie ik twee jaar eerder misschien tien minuten gesproken had, werd opeens wakker met het gevoel dat hij me wat geld moest geven. Hij stuurde \$ 1.000 en dat was genoeg om in de tuin te blijven werken. Op deze manier heb ik jaren kunnen leven. Als je voor goeroes werkt, betaalt God de rekening. Dat is tenminste mijn ervaring.

Het was Papaji die me aanmoedigde voor mezelf te gaan werken. Hij was zelf kostwinner geweest die tientallen jaren zijn gezin had onderhouden. Hij liet in het algemeen niemand de wereld verzaken tot hij met pensioen ging en dat gebeurt in India bij ongeveer 55 jaar. Toen ik begon met het schrijven van "Nothing Ever Happened", nam ik aan dat alle royalty's voor hem bestemd waren of voor organisaties die zijn Leer verspreiden. Op zeker moment, toen ik het boek aan het voorbereiden was, liet hij me weten dat ik van de verkoop van dat boek royalty's moest accepteren.

Momenteel word ik door geen enkele organisatie ondersteund en publiceer ik mijn eigen boeken. Ik leef van de opbrengsten daarvan die weliswaar minimaal zijn. In een 3e wereld land als India kan ik daar vrij goed van rondkomen maar als ik zou proberen van de opbrengsten van mijn boeken in Amerika te leven, dan zou ik duizenden dollars onder de armoedegrens terecht komen.

RS: Wat voor effect ervaart u in de nabijheid van de Berg Arunachala?

DG: Arunachala bracht me hier op dezelfde wijze als waarop hij Ramana hier bracht. Hij heeft me hier het grootste deel van de laatste 25 jaar laten blijven. Af en toe was ik weg om bij leraren in andere plaatsen te zijn. Sri Nisargadatta Maharaj in Bombay, Lakshmana Swami in Andhra Pradesh, Papaji in Lucknow, maar Arunachala heeft me na afloop altijd weer terug

Rob Sacks interviewt David Godman

gebracht. Hij is mijn spirituele magneet. Het kost me moeite ergens anders naar toe te gaan als ik denk dat ik daar spiritueel beter van word maar als ik me daar even laat gaan dan trekt de natuurlijke aantrekkingskracht van Arunachala me weer terug. Het is de enige plek op de wereld waar ik me werkelijk thuis voel.

Arunachala heeft meer dan 1.500 jaar mensen aangetrokken. Ramana sprak vaak over een bepaalde heilige die zo'n 500 jaar geleden in een van zijn verzen schreef, "Arunachala, u trekt een ieder aan die rijk is aan jnana tapas," Jnana tapas kan vertaald worden als het verteerd worden van verlangen door hen die op zoek zijn naar bevrijding.

Op dit moment zijn er tientallen leraren die de wereld rondreizen om hun ervaringen en instructies te delen. Velen van hen beroepen zich er op afstammelingen te zijn van Ramana Maharshi via Papaji. Maar waar kwam Ramana Maharshi's kracht en autoriteit zelf vandaan? Van Arunachala, zijn eigen goeroe en God. Hij heeft heel duidelijk benadrukt dat het de kracht van Arunachala was die zijn eigen Zelfrealisatie te weeg heeft gebracht. Hij schreef gedichten waarin hij sprak van de grootheid van Arunachala en de laatste 54 jaar van zijn leven is hij er nooit verder dan twee kilometer van vandaan geweest. Het is dus de kracht van Arunachala die de werkelijke bron is van het verschijnsel dat nu over de gehele wereld te zien is als "satsang door Advaita leraren"

Voor mij is dit de grootste krachtplek op aarde. Arunachala heeft de afgelopen eeuwen de bevrijding van veel oprechte aspiranten bewerkstelligd en zijn stralende kracht is tot op deze dag een baken voor hen die willen weten wie ze werkelijk zijn.

RS: Zijn er nog mensen in leven die u beschouwt als uw goeroes of mensen die u op spiritueel gebied buitengewoon hebben beïnvloed?

DG: Volgens mij zijn de vier belangrijkste spirituele figuren Lakshmana Swami, Saradamma, Sri Nisargadatta Maharaj en Papaji. Ik zou Sri Ramana Maharshi ook moeten noemen al heb ik hem tijdens zijn leven nooit ontmoet. Ik ervaar hem even sterk als mijn andere leraren. Het Zelf dat de vorm aannam van Ramana, is mijn goeroe. Hij ontstak de lamp van Verlichting in het hart van een aantal volgelingen en als ik bij deze mensen kom, word ik de schoonheid en het licht van Ramana in hen gewaar. Ik kan dus niet zeggen dat mijn goeroe een bepaalde vorm heeft. Ik zeg liever dat het licht van Arunachala in Ramana manifest is geworden en via hem ontstoken in Lakshmana Swami, Papaji en Saradamma. Als ik me koester in hun licht, koester ik me in het stralende oorspronkelijke licht van Arunachala Ramana.

Sri Nisargadatta Maharaj behoort niet tot deze lineage maar in de late jaren 70 en begin jaren 80 speelde hij een bijzonder grote rol in mijn leven. Ik ging naar hem toe zo vaak ik kon. Diverse malen zei hij me, "Jij bent Bewustzijn" en het is me een paar keer overkomen dat ik begreep waar hij het over had. Hij gaf niet alleen maar concepten, hij had het over mijn werkelijke staat op dat moment. Dat was zijn techniek. Hij kon eindeloos spreken over het Zelf tot je je opeens realiseerde, "Ja, dit is wat ik op dit moment ben".

RS: Heeft u bepaalde technieken gebruikt behalve die van Ramana Maharshi?

DG: Neen, Vanaf het moment dat ik Ramana en zijn Leer voor het eerst tegenkwam in de jaren 70, heb ik me nooit aangetrokken gevoeld tot een ander Leer of discipline.

RS: Soms vraag ik me af of Westerlingen Ramana wel goed begrepen hebben. Wat zijn de belangrijkste misinterpretaties van zijn Leer?

DG: Ik weet niet precies in welke mate Ramana en zijn Leer in het Westen begrepen worden. Voor een groot aantal mensen is hij een icoon geworden op hun spirituele weg. Voor de

Rob Sacks interviewt David Godman

meesten is hij de belichaming van het beste van de goeroe traditie in het Hindoeïsme maar daar wil ik wel aan toevoegen dat volgens mij er maar weinig mensen zijn die echt veel van hem weten en zijn er nog minder die werkelijk kennis hebben van zijn Leer. Er zijn niet veel mensen die boeken over hem lezen – ik merk dat als ik de mijne probeer te verkopen. Er zijn er nog minder die zichzelf zijn volgeling noemen. Ik heb gemerkt dat er maar weinig interesse is in zijn Leer, zelfs onder de bezoekers van de Sri Ramana Ashram. Tegenwoordig zijn de meesten van hen spirituele toeristen, pelgrims die India rondreizen en in de verschillende ashrams en bij leraren een kijkje willen nemen. Zo'n twintig jaar geleden kwam er een Westerling naar de Ashram omdat hij wilde weten hoe hij op de juiste wijze Zelfonderzoek kon doen. Dagenlang kon hij niemand vinden die zich daar mee bezig hield, zelfs niet in de Sri Ramana Ashram. Bij de Receptie werd hem aangeraden de publicaties van de ashram te kopen als hij er meer over wilde weten. Tenslotte kreeg hij een, naar mijn mening, briljant idee. Hij vatte post bij de deur van de meditatiekamer, de plek waar Ramana ruim twintig jaar gewoond had, en vroeg aan iedereen die naar buiten kwam hoe Zelfonderzoek gedaan moest worden. Het bleek dat van de mensen die binnen hadden gezeten, er niemand was die zich daar mee bezig had gehouden. De één na de ander kwam naar buiten en verklaarde, "Ik deed japa"(mantrarecitatie), of "ik was bezig met Tibetaanse visualisaties".

Hoe kan er een juist begrip ontstaan bij mensen die nog nooit de moeite hebben genomen zich te verdiepen in de Leer. Hoe kunnen ze die leer überhaupt praktiseren?

RS: Ik denk dat onder de leraren die op dit moment in het Westen satsang geven er een aantal is dat zijn Leer verkeerd interpreteert. Sommigen lijken een glimp van non-dualiteit en momenten van relatieve onzelfzuchtigheid te verwarren met Zelfrealisatie. Aangezien een aantal van deze leraren zich beroepen op hun lineage die terug zou gaan naar Sri Ramana Maharshi, schrijven hun studenten de ideeën van deze leraren toe aan Ramana. Wat vindt u van deze gedachte?

DG: Waar gaat de Leer van Ramana over? Als je dat aan mensen vraagt die bekend zijn met zijn leven en zijn werk, dan krijg je antwoorden als, "Advaita" of "Zelfonderzoek". Volgens mij ging het bij de Leer van Ramana niet om een geloofsovertuiging of een filosofie zoals Advaita, of een bepaalde discipline zoals Zelfonderzoek.

Ramana zou zelf zeggen dat de essentie van zijn Leer stilte was, waarmee hij bedoelde het woordloze geschenk dat hij als Kracht en Genade voortdurend uitstraalde. De woorden die hij sprak, waren volgens hem bedoeld voor mensen die deze ware Leer niet begrepen hadden. Alles wat hij zei, was daarom voorbereidend onderwijs voor hen die niet in staat waren in zijn aanwezigheid hun besef van "Ik" los te laten. Misschien begrijp je zijn woorden, of denk je dat je dat zo is, maar als je meent dat zijn Leer uit woorden bestaat, dan heb je hem werkelijk verkeerd begrepen.

RS: Bepaalde aspecten van zijn woorden lijken uniek. Bijvoorbeeld zijn referentie naar het hart centrum aan de rechterzijde van de borstkas. Hij zei dat daar de bron van het "Ik" te vinden was en dat het de fysieke plek was waar het besef van "Ik" terug moest keren om tot Zelfrealisatie te komen. In het Westen hebben mensen die over zijn Leer spreken, het hier vrijwel nooit over.

DG: Sri Ramana sprak er ook niet vaak over. Als men er een enkele keer naar vroeg, dan zei hij dat het "Zelf ervaren" belangrijker was dan het te lokaliseren in een bepaald lichaamsdeel. Het is waar dat geen leraar vóór hem er ooit over gesproken heeft maar dat wil niet zeggen dat het een essentieel onderdeel van zijn Leer was. Ik zou ook niet willen beweren dat deze kennis nodig is om tot een ervaring van het Zelf te komen.

Rob Sacks interviewt David Godman

RS: Wat bracht u ertoe over deze drie personen een biografie te schrijven?

DG: In twee van de drie gevallen waren het die mensen zelf die mij kozen. Toen ik begin jaren 80 naar zijn ashram kwam, vroeg Lakshmana Swami me een korte biografie te schrijven over Saradamma, een voorstel dat uiteindelijk leidde tot een compleet boek dat over hen beiden ging. Een paar jaar later, toen ik een verslag van vijftig pagina's had opgesteld over Papaji's ervaringen met Ramana was het mijn bedoeling dat te gebruiken in een boek over de discipelen van Ramana. Papaji vond het verslag zo goed dat hij me vroeg terug te komen naar Lucknow om een volledige biografie over hem te schrijven. Voor de derde biografie benaderde ik Annamalai Swami aan het eind van de jaren 80. Ik hoopte hem te mogen interviewen om aan voldoende materiaal te komen voor een hoofdstuk in hetzelfde boek waarin ook een verhaal van Papaji zou verschijnen. Annamalai Swami's verhaal bleek zo uitgebreid te zijn en zo gedetailleerd in vergelijking met wat ik voorheen over Ramana gelezen had, dat het al gauw de vorm aannam van een zelfstandig boek.

RS: Al die hoofdpersonen lijken het Zelf te hebben gerealiseerd. Heeft u ze daarom uitgekozen? Hoe kwam u te weten dat zij het Zelf gerealiseerd hadden?

DG: Het eenvoudige antwoord is dat iemand die geen jnani is niet werkelijk kan zien in welke staat de ander verkeert en ik ga niet beweren dat ik mij in die staat bevind. Ramana vertelde de mensen dat de stilte die men voelt in de nabijheid van zo iemand een goede indicatie is dat men te maken heeft met een verlicht mens maar dit vormt nog geen bewijs.

Toen ik eind jaren 70 voor het eerst bij Lakshmana Swami kwam, was het niet mijn bedoeling hem te evalueren maar zodra ik in zijn ogen keek, hoorde ik een innerlijke stem die zei, "Dit is een jnani". Niets heeft me sindsdien laten twijfelen aan die eerste indruk. Ik weet niet hoe ik tot die conclusie gekomen ben want ik had nog nooit zo'n ingeving over iemand gehad. Iets in mij wist het gewoon. Toen ik hem voor het eerst ontmoette, had ik het grootste deel van de anderhalf jaar daarvoor gemediteerd. Mijn mind was meestal vrij stil en ik voelde dat ik vooruitgang boekte op de weg naar Zelfrealisatie. Echter nadat ik even door Lakshmana Swami was aangekeken, voelde ik een grotere stilte en rust dan ik ooit op eigen kracht had kunnen bereiken. Deze éne ontmoeting leverde me het bewijs dat een levende goeroe nodig is en het bewees ook dat er nog mensen zijn in de lineage van Ramana Maharshi met dezelfde kracht en aanwezigheid waar ik over gelezen had in de vele boeken van de Sri Ramana Ashram. Sinds die dag wijd ik een aanzienlijk deel van mijn tijd en energie aan dienstbaarheid aan zulke mensen en schrijf ik over hun Leer en leven.

RS: Wat is Zelfrealisatie? Woorden als "glimp" en "ontwaken" zien we in "Nothing Ever Happened". Heeft u deze termen bedacht? Wat is de relatie tussen een glimp of verlichtingservaring en Zelfrealisatie?

DG: Ik zou zeggen dat Zelfrealisatie plaatsvindt zodra de mind onomkeerbaar in het Hart verdwijnt. Het Hart is niet een bepaalde plek in het lichaam. Het is het vormloze Zelf, de bron en oorsprong van de gehele manifestatie. Zelfrealisatie is een blijvende staat en onomkeerbaar. Volgens mij is het dan ook iets wat zelden voorkomt. Veel mensen hebben een glimp gehad of kenden momenten waarin het persoonlijke bewustzijn, het individuele "Ik" er tijdelijk niet is maar ik denk niet dat er veel mensen op aarde zijn in wie het "Ik" voorgoed verdwenen is.

Papaji zei wel eens, "Wat komt en gaat is onwerkkelijk. Als een ervaring komt en gaat, is het geen ervaring van het Zelf omdat het Zelf nooit komt en gaat".

Rob Sacks interviewt David Godman

Ik denk dat dit een goede benadering is. Als het waar is, betekent het dat de meeste verlichtingsverhalen gewoon gaan over andere bewustzijnstoestanden. Pas wanneer het “Ik” volledig is uitgeblust, is er het Zelf dat verschijnt als onze eigen natuurlijke staat.

Begrippen als “glimp” en “ontwaken” waar je het nu over hebt, gaan over wat tijdelijk is. Ze komen en ze gaan omdat het “Ik” zelf niet voorgoed uitgeblust is. Een krachtige goeroe mag misschien in staat zijn aan bijna een ieder een glimp van het Zelf te geven maar het vermogen het Zelf te laten blijven dat heeft hij niet. Als betrokkene een mind heeft vol wereldse verlangens dan zullen deze zich tenslotte weer laten gelden en zal die glimp verdwijnen.

RS: Hebben Westerlingen de neiging de waarde van zulke premature ervaringen te overschatten?

DG: Als momenten van “No Mind” ervaren worden, wordt hun waarde schromelijk overdreven door lieden die denken dat ze nu voorgoed verlicht zijn. In de meeste gevallen verdwijnt dat besef volmaakt te zijn na afloop van die ervaring.

RS: Ik meende dat u Papaji had horen zeggen dat hij in zijn gehele leven maar twee mensen had ontmoet die het Zelf hadden gerealiseerd. Sri Ramana Maharshi en een Spaanse priester. Maar hij had toch ook Sri Nisargadatta Maharaj ontmoet. Betekent dit dat volgens hem Nisargadatta het Zelf niet had gerealiseerd? Kunt u hier iets meer over zeggen?

DG: Toen ik Papaji voor eerst sprak in 1992 vroeg ik hem hoeveel jnanis hij in zijn leven ontmoet had. Hij krabde eens achter zijn oor en gaf me drie namen: Ramana Maharshi, een Soefi Pir die hij in Madras en Tiruvannamalai had ontmoet en een zwervende mahatma, ergens in de jungle tussen Tiruvannamalai en Bangalore. Toen ik hem beter leerde kennen, vulde hij dat lijstje soms aan en Nisargadatta Maharaj was er dan ook bij. Papaji is hem in de jaren 70 vaak gaan opzoeken en was erg onder de indruk. J. Krishnamurti stond ook op zijn lijst al kon Papaji hem als leraar niet echt waarderen. De Spaanse priester heeft nooit op zijn lijst gestaan. Volgens Papaji was hij de beste Christen die hij ooit ontmoet had maar hij heeft nooit gezegd dat hij ook verlicht was.

Het lijstje groeide soms, of het werd weer kleiner al naar gelang Papaji’s stemming of geheugen maar er stonden nooit meer dan zeven namen op. Het ging altijd om mensen die hij op zijn reizen had ontmoet. Wat me bij het lijstje opviel was dat er nooit één van zijn eigen discipelen op stond, een gegeven waaruit men mag afleiden dat géén van zijn discipelen het uiteindelijk gebracht heeft tot sahaja oftewel de natuurlijke staat van de jnani. Dit is interessant maar ook paradoxaal want vele van zijn discipelen kregen nadrukkelijk van hem te horen, “Je bent verlicht. Je bent bevrijd”. Toen ik zijn biografie schreef, vond ik duizenden brieven die Papaji naar volgelingen over de hele wereld had geschreven. Ik denk dat ten minste vijftig mensen een door Papaji zelf geschreven brief kon toonden waarin hij hen feliciteerde met hun verlichting.

In de meeste gevallen ging het om tijdelijke ervaringen. Ik heb me vaak afgevraagd hoe het kwam dat Papaji zo enthousiast was over tijdelijke ervaringen en veel anderen zaten met dezelfde vraag. Veel mensen hebben hem hier vragen over gesteld maar ik ken niemand die een echt antwoord kreeg, ik ook niet. Toen ik hem hier over aansprak, zei hij dat hij in de Stilte leefde en dat wanneer de Stilte sprak, ze altijd met het meest waarachtige kwam, zelfs al leek het op het eerste gezicht niet waar te zijn. Hij voegde er aan toe, “Ik heb mijn gehele leven in die Stilte doorgebracht. Ik heb die stem leren vertrouwen”.

Uit deze uitspraak valt af te leiden dat Papaji soms mensen vertelde dat ze verlicht waren terwijl hij duidelijk kon zien dat ze dat niet waren. Hij vertrouwde de bron van deze

Rob Sacks interviewt David Godman

informatie maar hij heeft nooit kunnen uitleggen waarom die bron hem zulke dingen liet zeggen.

RS: Iemand stelde mij een vraag die ik aan u doorspeel: “Papaji zegt dat het enige dat van belang is, is ophouden met je in te spannen. Als dat gebeurt, verschijnt een stilte en verdwijnt de egocentriciteit. Maar in die staat blijft het mogelijk jezelf af te vragen, “Wie ben ik”? en is er nog altijd een vragensteller waarvan de bron nog gevonden moet worden. Met andere woorden, zelfs in die staat is nog Zelfonderzoek nodig. Betekent dit dat Papaji iets anders leert dan Ramana Maharshi? Wat is de relatie tussen deze moeiteloze staat en de staat waar Ramana Maharshi over spreekt, de staat waarin men in het Hart verblijft”?

DG: Als Papaji in satsang zegt, “Géén inspanning”, dan probeerde hij de persoon voor hem in een staat van no-mind te krijgen waarin geen inspanning meer nodig is of ook maar mogelijk is. Het “Ik” besef was namelijk tijdelijk verdwenen. Hij probeerde de persoon niet halverwege die staat te brengen waar nog inspanning nodig was. Ik geef je een paradox. Ramana realiseerde het Zelf zonder enige moeite, zonder er ook maar in geïnteresseerd te zijn of een bepaalde discipline te volgen. De rest van zijn leven vertelde hij de mensen dat ze zich onafgebroken moeten inspannen tot het moment van verlichting. Papaji was een kwart eeuw bezig met japa (mantrarecitatie) vóór hij die kostbare ontmoeting met Ramana Maharshi had. Toen hij zelf mensen begon te instrueren, legde hij er de nadruk op dat men zich niet moest inspannen om te trachten het Zelf te realiseren.

Papaji’s standpunt ten opzichte van Zelfonderzoek was, “Doe het maar één keer maar doe het wel goed”. Luisteren we daarentegen naar Ramana dan horen we, “Doe het intensief en blijf je inspannen tot het Zelf verschijnt”. Hoewel je Papaji nooit zo ver kon krijgen dat hij toegaf dat er verschillen waren tussen zijn Leer en die van zijn Goeroe, mag het duidelijk zijn dat ze het over de kwestie van het al dan niet inspannen, niet eens waren.

Papaji erkende dat meditatie en inspanning een bepaald nut hadden. Hij zei wel eens dat men door intensieve meditatie “punyas”, oftewel spirituele verdiensten, kon verwerven. Die zouden er dan voor zorgen dat je bij een gerealiseerde Meester terecht kwam. Als je eenmaal zover was, dan zou je je niet meer hoeven in te spannen. Erger nog, het zou contra productief werken. Als je de verlichte Meester ontmoet, dan zal de kracht van het Zelf dat zich manifesteert tijdens zijn satsang, de zaak overnemen en ontdekken dat je “Ik” voor absorptie gereed is.

Het lijkt misschien allemaal erg verwarrend en tegenstrijdig. De Meesters waar ik over geschreven heb, verschillen duidelijk van mening over hoe het nu zit met die inspanning bij Zelfrealisatie. Ze zijn het er wel over eens dat de aanwezigheid van een gerealiseerde meester, het grootste hulpmiddel is om tot realisatie te komen. Ik kan uit eigen ervaring zeggen dat als men in de aanwezigheid van zo iemand verkeert, het “Ik” vanzelf terugtreedt.

RS: In zijn boek “Relaxing Into Clear Seeing” zegt Arjuna Nick Ardagh, “De laatste jaren zien we een dramatische toename van gevallen waarin men heel gemakkelijk het Zelf realiseert. Er is werkelijk sprake van een epidemie die in het Westen is begonnen waarbij het ontwaakte bewustzijn op ruime schaal beschikbaar is geworden”. Het komt me voor dat Arjuna het heeft over een glimp, en niet over Zelfrealisatie, en ik vraag me af of dat vandaag de dag vaker voorkomt dan in de afgelopen millennia in India. Misschien is het grote verschil dat Indiërs zo’n glimp niet opzienbarend vinden of niet de moeite van het vermelden waard.

DG: Ik denk niet dat er in het Westen of waar ook ter wereld sprake is van een epidemie van Zelfrealisatie. Ik denk dat werkelijke Zelfrealisatie iets uitzonderlijks is. Er is een toenemend aantal mensen dat denkt dat zij het Zelf gerealiseerd hebben maar ik denk dat zij zich zelf

Rob Sacks interviewt David Godman

voor de gek houden.

RS: Een aantal Westerse Advaita leraren die zich beroepen op de Leer van Sri Ramana Maharshi, zegt dat Zelfrealisatie in twee stappen plaats vindt. Eerst is er een ontwaken, een tijdelijk ervaring van non-dualiteit en van het afwezig zijn van het Ego. De tweede stap is het stabiliseren van de ervaring van dit ontwaken of beter gezegd, het moet permanent gemaakt worden. Als ik lees over Mathru Sri Sarada in uw boek “No Mind – I am the Self” dan krijg ik een totaal ander beeld. In haar geval was er waarschijnlijk sprake van een langdurig ontwaken maar was dat voor haar niet voldoende. Zelfrealisatie vond bij haar pas plaats toen haar “Ik” af daalde in het spirituele Hart en daarin oploste. Ik krijg de indruk dat ze voor onbepaalde tijd in de eerstgenoemde ontwaakte staat had kunnen blijven zonder te hoeven afdalen in het Hart. Wilt u hier iets over zeggen?

DG: Als het Ego verdwijnt, is er niemand om die ervaring te verliezen of te stabiliseren. Dit soort ervaringen verschijnen en verdwijnen. De ervaring verdwijnt omdat de vasana's het “Ik” reactiveren. Als dat gebeurt, moet je verder gaan met je spirituele discipline. Dit is de klassieke omschrijving in de Gita, en het is ook wat Ramana verkondigt. Blijf wakker, blijf alert en als je het “Ik” te pakken hebt, breng het dan terug naar zijn bron.

Wat Mathru Sri Sarada betreft, Ik denk dat je het hebt over de ervaring die ze had kort vóór ze het Zelf realiseerde. Ze dacht dat haar “Ik” dood was omdat ze tijdelijk in het hart verbleef maar haar goeroe, Lakshmana Swami, kon zien dat haar “Ik” niet dood was en dat er sprake was van een tijdelijke ervaring. Het was geen werkelijk blijvend ontwaken.

Met hulp van haar goeroe ging een paar minuten later het “Ik” terug naar zijn bron en loste daar voorgoed op. Vóór die tijd was er nimmer sprake van een werkelijk ontwaken. De totale oplossing van het “Ik” in het Hart was noodzakelijk om het realisatieproces af te ronden.

RS: Kunt u namen geven van hedendaagse Advaita leraren die het Zelf gerealiseerd hebben.

DG: Ik kan me natuurlijk verschuilen achter mijn eerdere opmerking en zeggen dat ik niet gekwalificeerd ben te zeggen wie verlicht is en wie niet want zo is het in feite. Maar ik heb er absoluut vertrouwen in dat Lakshmana Swami en Saradamma in die staat verkeren. Over anderen wil ik niets zeggen.

RS: Heeft u plannen voor toekomstige boeken en uitgaven?

DG: Ik ben bezig met het derde deel van “The Power of the Presence” en ik hoop dat het binnen een paar maanden uit komt. Daarna heb ik een project om Tamil poëzie van Muruganar in het Engels te vertalen en uit te geven. Hij heeft veel uitspraken van Bhagavan bewerkt tot korte verzen in Tamil en de meeste daarvan zijn nog nooit vertaald. Het is een groot project waar we wel twee jaar mee vooruit kunnen. Ook hoop ik in de toekomst weer te kunnen werken aan Papaji. Met name wil ik de dialogen van de satsang in Lucknow begin jaren 90 bewerken. Dit is een flinke klus en kan jaren duren. Onlangs heb ik de Sri Ramana Ashram aangeboden een boek samen te stellen met al het werk dat Sadhu Natanananda over Ramana geschreven heeft. Dat zou dan kunnen tussen mijn andere projecten door.

Als ik 's morgens voor mijn computer ga zitten, heb ik vaak geen idee waar ik tien minuten later mee bezig zal zijn. Soms lees ik wat ik kort geleden geschreven heb, ga dan verder met wat anders en heb vervolgens een bepaald hoofdstuk van een ander boek voor me dat opeens mijn interesse heeft. Of ik zet de computer uit en ga naar buiten om in de tuin te werken.

Ik ben tot de conclusie gekomen dat Ramana me naar Tiruvannamalai heeft laten komen

Rob Sacks interviewt David Godman

om over hem en zijn discipelen te schrijven. Het was niet gemakkelijk om tot deze conclusie te komen. Twintig jaar geleden ging ik terug naar Engeland en hoopte daar genoeg geld te verdienen om voor langere tijd naar India te kunnen gaan zonder te hoeven werken. In Engeland was niemand bereid me in dienst te nemen. Zelfs een sollicitatie naar de baan van vuilnisman in de dierentuin van Londen mislukte. Maar zodra de gedachte in me opkwam een boek over Sri Ramana Maharshi te schrijven, begon alles op zijn plaats te vallen. Hoewel ik in mijn leven nog nooit iets geschreven had, gaf een belangrijke uitgever mij een opdracht en werd ik terug gestuurd naar India om daar over hem te schrijven. Op deze manier is “Be As You Are” tot stand gekomen.

Een paar jaar eerder was ik gestopt met de redactie van “The Mountain Path” van de Sri Ramana Ashram en ging ik naar Lakshmana Swami in Andhra Pradesh. Mijn bedoeling was daar te mediteren. Ik had genoeg van het schrijven maar binnen een paar weken na mijn komst vroeg hij me “No Mind – I am the Self” te schrijven. Als ik ergens werk doe dat met Ramana en zijn discipelen te maken heeft, gaat alles goed. Als ik iets anders probeer, kom ik in de problemen; niets lukt of wordt afgemaakt.

Ik heb er van geleerd. Ik accepteer nu dat dit mijn bestemming is. Ik geniet van mijn werk en veel, heel veel mensen lijken mijn boeken te appreciëren. Ik heb Papaji jaren geleden eens gevraagd of het schrijven van al die boeken me niet van het doel afleiden. Hij antwoordde, “iedere bezigheid die met Bhagavan te maken heeft, is een zegen”. Ik heb deze uitspraak beschouwd als een opdracht om door te gaan met dit werk.